

บทบรรณาธิการ

เรียงตามข้อสอบเน

เล่ม 12

#เคียงคู่ความสำเร็จ

วิพากษ์

ข้อ 2

ตัวการฟ้องเรียกทรัพย์สินจากตัวแทนการนำสืบพยานบุคคลว่าเป็นตัวแทนเป็นการนำสืบเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงแก้ไขเอกสาร

คดีฟ้องเรียกคืนซึ่งอสังหาริมทรัพย์ถ้าศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีศาลจะพิพากษาให้ขับไล่จำเลยและบริวารออกจากที่ดินด้วยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5042/2561

จำเลยเป็นตัวแทนเขตของโจทก์ กรณีตัวแทนเขตไม่อยู่ในบังคับมาตรา 798 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การตั้งตัวแทนเพื่อทำกิจการอันใดจึงไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือแต่อย่างใด กรณีนี้โจทก์เป็นตัวการฟ้องเรียกทรัพย์สินจากจำเลยซึ่งเป็นตัวแทน แม้ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็ฟ้องร้องให้บังคับคดีกันได้ การที่โจทก์นำสืบพยานบุคคลในความจริงว่าจำเลยเป็นตัวแทนของโจทก์นั้นไม่ใช่การนำสืบเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงแก้ไขเอกสาร

โจทก์ฟ้องเรียกเอาคืนซึ่งอสังหาริมทรัพย์เมื่อศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีย่อมมีอำนาจพิพากษาให้ขับไล่จำเลยและบริวารออกจากที่ดินพิพาทได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 142 (1) จึงไม่เป็นการที่ศาลพิพากษาเกินคำขอ

ข้อ 3

ต่างฝ่ายต่างยื่นฟ้องซึ่งกันและกันคดีทั้งสองมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกัน ถ้าจำเลยในคดีหลังซึ่งเป็นโจทก์ในคดีก่อน ยื่นคำให้การและฟ้องแย้งดังนี้ฟ้องแย้งจะเป็นฟ้องซ้อนกับคำฟ้องในคดีก่อน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2806/2561

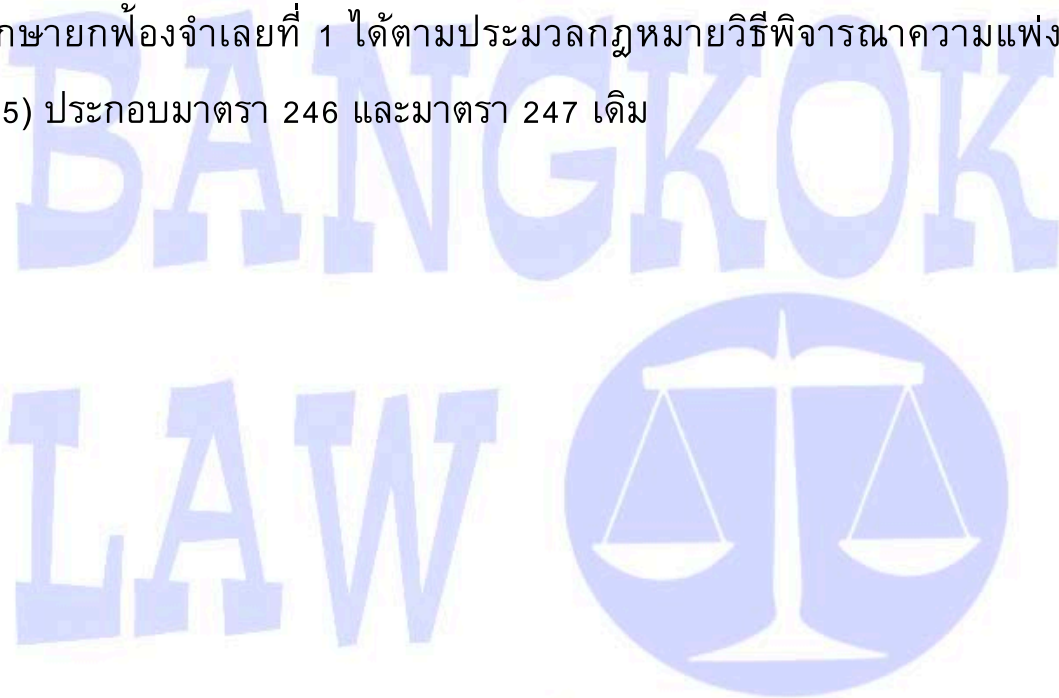
จำเลยที่ 1 เคยยื่นฟ้องโจทก์และ ส ต่อศาลชั้นต้น ขอให้บังคับขับไล่โจทก์และ ส ออกจากบ้านพักคนงานและที่ดินสวนปาล์มน้ำมันเนื้อที่ 1,821 ไร่ พร้อมกับให้ชำระค่าเสียหาย โจทก์และ ส ให้การว่า โจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวเนื่องจากจำเลยที่ 1 เชิด ล จำเลยที่ 2 ในคดีนี้เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ในการที่จำเลยที่ 1 ทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์เนื้อที่ 1,821 ไร่ แก่โจทก์ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษากลับห้ามโจทก์และ ส กับบริวารเข้าไปเกี่ยวข้องกับบ้านพักคนงานและออกไปจากที่ดินสวนปาล์มน้ำมันเนื้อที่ 1,821 ไร่ และให้โจทก์กับ ส ร่วมกันชำระค่าเสียหายแก่จำเลยที่ 1 ศาลฎีกาพิพากษายืน

ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าว โจทก์ยื่นคำฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ว่าโจทก์มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินสวนปาล์มน้ำมันเนื้อที่ 1,821 ไร่ เนื่องจากจำเลยที่ 1 ชวนจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนจำเลยที่ 1 ในการที่จำเลยที่ 1 ทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์เนื้อที่ 1,821 ไร่ แก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้และฟ้องแย้งว่าจำเลยที่ 1 ไม่เคยมอบอำนาจให้โจทก์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินสวนปาล์มน้ำมันดังกล่าวและไม่ได้เชิดจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนในการทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์เห็นได้ว่าที่ดินพิพาททั้งสองคดีเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน

คดีทั้งสองมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า จำเลยที่ 1 เชิดจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนในการทำหนังสือมอบอำนาจและสัญญาให้ใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่โจทก์หรือไม่ คดีทั้งสองจึงเป็นเรื่องเดียวกัน เมื่อจำเลยที่ 1 ฟ้องโจทก์เป็นคดีแพ่ง

ของศาลชั้นต้นไว้แล้ว การที่จำเลยที่ 1 นำคดีเรื่องเดียวกันมาฟ้องแย้งโจทก์เป็นคดีนี้อีกโดยจำเลยที่ 1 มีฐานะเป็นโจทก์ในส่วนของฟ้องแย้ง ฟ้องแย้งจึงเป็นฟ้องซ้อนกับฟ้องในคดีก่อน ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 173 วรรคสอง (1) จำเลยที่ 1 จึงไม่มีอำนาจฟ้องแย้งขอให้ขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากโจทก์ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนแม้โจทก์ไม่ได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 1 ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และมาตรา 247 เดิม

#เคียงคู่ความสำเร็จ

วิอาญา

ข้อ 1

ความผิดตามพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 เอกชนเป็นผู้เสียหายในการกระทำความผิดข้อหาดังกล่าวไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2306/2560

บทบัญญัติตาม พรก.การกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนมาตรา 4 หรือ มาตรา 5 เป็นบทบัญญัติที่วางมาตรการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม ความผิดฐานนี้จึงเป็นความผิดต่อรัฐ รัฐเท่านั้นที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ เอกชนไม่ใช่ผู้เสียหายในการกระทำความผิดข้อหาดังกล่าว โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดข้อหานี้ และเมื่อโจทก์ร่วมไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์มาตั้งแต่แรก โจทก์ร่วมย่อมไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์และฎีกา ศาลฎีกา จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาฎีกาของโจทก์ร่วมในปัญหาว่าจำเลย กระทำความผิดข้อหาฉ้อโกงประชาชนตามฟ้องอีก

โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเฉพาะความผิดฐานฉ้อโกงเท่านั้น มิได้เป็นผู้เสียหายความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตาม พรก. การกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ด้วย ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ร่วมจึงมีสิทธิที่จะอุทธรณ์เฉพาะในความผิดที่โจทก์เป็นผู้เสียหายเท่านั้น เมื่อความผิดฐานฉ้อโกงตาม ปอ. มาตรา 341 ที่โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายมี อัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 60,000 บาท(เดิม) หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิอ. ม.193 ทวิ แม้ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตาม พรก. การกักเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชนพ.ศ. 2527 มาตรา 5,12 จะมีอัตราโทษไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ใน

ปัญหาข้อเท็จจริงและเป็นการกระทำกรรมเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341 ก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ร่วมมิได้เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานฉ้อโกง ประชาชน อันเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด โจทก์ร่วมจึงไม่อาจอุทธรณ์โดยอ้าง ทำนองว่าเมื่อโทษตามบทหนักไม่ต้องห้ามให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงแล้ว การอุทธรณ์ในบทเบาย่อมอุทธรณ์ได้ด้วยหาได้ไม่

ข้อ 2

ในคดีที่พนักงานในการเป็นโจทก์และผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับ จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องพนักงานในการยื่น อุทธรณ์หรือฎีกาโดยผู้เสียหายไม่ได้อุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนแพ่ง หากศาล อุทธรณ์หรือศาลฎีกาพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดจะมีอำนาจหยิบยกคดีส่วน แพ่งตามคำร้องขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลแห่งคดีอาญาได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8878/2560

ความผิดฐานพรากผู้เยาว์อายุกว่า 15 ปีแต่ยังไม่เกิน 18 ปี ไปเสียจากผู้เสียหาย ที่ 2 ในฐานะบิดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โจทก์ร่วม ความปกครองของผู้เสียหายที่สอง ที่มีต่อโจทก์ร่วมย่อมถูกกระทบกระเทือนทำนองเดียวกับเสรีภาพของผู้เสียหายที่ 2 ที่ ได้รับความเสียหาย ศาลฎีกาเห็นสมควรกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายที่ 2 ใน ความผิดฐานนี้ได้ แม้ผู้เสียหายที่สองซึ่งยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ไม่ได้อุทธรณ์ ฎีกา เรียกค่าสินไหมทดแทน แต่เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ซึ่งในการ พิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วน อาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 ศาลฎีกาขอรับที่จะ

กำหนดค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เสียหายที่สองได้รับจากการกระทำความผิดของจำเลยได้
กรณีไม่อาจนำกฎหมายวิธีสบัญญัติเรื่องอุทธรณ์ฎีกามาตัดสิทธิ์ของผู้เสียหายที่
สอง ทั้งปัญหาตามมาตรา 44/1 เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยตามมาตรา
195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9173/2560

คำร้องของผู้ร้องที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตน ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ย่อมถือเป็นส่วนหนึ่งของ
คดีอาญา เมื่อคดีส่วนอาญายังไม่ถึงที่สุดเพราะโจทก์ยังคงอุทธรณ์คำพิพากษาศาล
ชั้นต้น การกำหนดค่าสินไหมทดแทนในส่วนแพ่งซึ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงที่
ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา 46 จึงต้องรอฟังข้อเท็จจริงในคดีส่วนอาญาให้เป็นที่ยุติก่อน แม้
ผู้ร้องจะมีได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นแต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบ
เรียบร้อยเมื่อศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามฟ้อง
ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ย่อมมีอำนาจยับยั้งคดีส่วนแพ่งตามคำร้องขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้
เป็นไปตามผลแห่งคดีอาญาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
195 วรรคสอง ประกอบ 215

#เคียงคู่ความสำเร็จ

ข้อ 3

คดีความผิดต่อส่วนตัวหรือคดีความผิดอาญาแผ่นดิน ถ้าผู้เสียหายที่ไป
ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย การสอบสวนจะไม่ชอบด้วย
กฎหมาย พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง

คดีความผิดต่อส่วนตัว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9776/2560

แม้ผู้เสียหายหลงเชื่อคำลวงของจำเลยทั้งสาม ที่ขอกู้ยืมเงินโดยอ้างว่าได้กระทำในฐานะที่เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จนเป็นเหตุให้ผู้เสียหายมอบเงินกู้ให้กับจำเลยทั้งสามไปตามพ้องก็ดี แต่การให้กู้เงินผู้เสียหายทำสัญญาโดยคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 4 ของต้นเงินในระยะเวลา 5 วัน คิดเป็นดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 292 ต่อปี ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา มาตรา 3 (ก) ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 654 ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าผู้เสียหายรับข้อเสนอของจำเลยทั้งสามโดยมีเจตนามุ่งตอบผลประโยชน์อันเกิดจากการกระทำที่ผิดกฎหมายของตน **ถือไม่ได้ว่าเป็นการกระทำโดยสุจริต จะถือว่าเป็นผู้เสียหายโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้ ผู้เสียหายจึงไม่มีอำนาจร้องทุกข์ เป็นเหตุให้การสอบสวนไม่ชอบ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง** ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1278/2557

โจทก์ร่วมไม่ใช่เป็นเจ้าของต้นตออ้อย ที่ได้รับความเสียหาย จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ที่จะร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่สอง ในข้อหาร่วมกันทำให้เสียหาย ซึ่งเป็นการผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 วรรคสอง และโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตาม มาตรา 120

คดีความผิดอาญาแผ่นดิน**คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2183/2558**

ความผิดฐานเป็นเจ้าของพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ถือเป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐ มิใช่ความผิดต่อส่วนตัว บุคคลผู้พบเห็นความผิดดังกล่าว มีอำนาจที่จะกล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้ และพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีต่อจำเลย ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดได้โดยมิพักต้องคำนึงว่าผู้กล่าวโทษเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้เสียหายหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13646/255

ความผิดฐานปลอมเอกสารเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่ความผิดต่อส่วนตัว อันยอมความได้ แม้ผู้เสียหายที่ปลอมลายมือชื่อจะไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวนได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องทุกข์จากผู้เสียหาย ดังนี้ ผู้เสียหายจะมีอำนาจร้องทุกข์หรือไม่ ไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรวินิจฉัย ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง

แม้คำบรรยายฟ้องของโจทก์พอที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีว่าวันเวลาที่จำเลยกระทำความผิดเป็นช่วงวันเวลาใด และจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องก็ตาม ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นแก้ไขให้ถูกต้องและพิพากษาลงโทษได้ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5191/2561

โจทก์บรรยายฟ้องว่าเมื่อระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2556 เวลากลางคืนหลังเที่ยงถึงวันที่ 13 มกราคม 2557 เวลากลางคืนหลังเที่ยง ต่อเนื่องกันวันใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างของผู้เสียหาย ลักทรัพย์ผู้เสียหายไป แม้คำบรรยายฟ้องของโจทก์พอที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีว่าวันเวลาที่จำเลยกระทำความผิดเป็นช่วงวันเวลาใด และจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องก็ตาม แต่โจทก์ไม่ได้นำสืบเกี่ยวกับเวลาเกิดเหตุให้ศาลเห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ซึ่งความจริงเหตุอาจจะเกิดในเวลากลางวันก็ได้ จึงต้องยกประโยชน์ให้แก่จำเลยโดยฟังว่าจำเลยลักทรัพย์ในเวลากลางวัน ปัญหาดังกล่าวแม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาแต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา

225

#เคียงคู่ความสำเร็จ

